

РОЗВИТОК АГРАРНОГО ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Новікова О.С., ст.. викладач кафедри економіки

Останніми роками в Сумській області як і в Україні в цілому спостерігались тенденції, які мали б позитивно вплинути на стан ринку праці. Поряд зі стабільним скороченням населення за рахунок переважання смертності над народжуваністю відбувається стрімкий відтік економічних мігрантів. Рух населення відбувається як всередині країни до більш промислово активних регіонів (Харківська, Київська, Дніпропетровська області), так і за межі України: до Російської Федерації і країн Євросоюзу. Кількість зайнятого населення у працездатному віці в Україні в цілому у період з 2015 до 2017 рр. скоротилась з 15742,0 тис. осіб до 15495,9 тис. осіб. В той же час кількість безробітних впродовж останніх трьох років стабільно зростала від 1654,7 тис. осіб у 2015 р. до 1698,0 тис. осіб у 2017. Це призвело до зростання рівня безробіття з 9,5% у 2015 до 10% наприкінці 2017р., не дивлячись на загальне скорочення чисельності робочої сили.

Ефективне провадження реформування економіки має супроводжуватись цілеспрямованим управлінням використання трудових ресурсів як на загальнонаціональному рівні, так і в масштабах територіальних одиниць. Вивчити причини руху населення, оптимізувати демографічні процеси, забезпечити збереження трудового потенціалу, сприяти збереженню зайнятості як за рахунок ефективної роботи діючих підприємств, так і шляхом створення нових робочих місць, забезпечити соціальний захист населення є першочерговою задачею органів влади. Сумська область потребує особливої уваги як регіон з депресивним характером економіки, тенденцією до скорочення робочих місць, особливо в сільській місцевості. Депопуляція населення, недостатні темпи росту соціальної інфраструктури, низькі соціальні стандарти, поширення шкідливих звичок, що призводять до зменшення людського капіталу регіону, викликає суттєве занепокоєння. Така ситуація вимагає уваги як з боку держави, так і науковців і фахівців для вироблення дієвих пропозицій щодо поліпшення демографічної ситуації, оптимізації структури зайнятості, пропозиції робочих місць на ринку праці, підготовки кваліфікованих кадрів, поліпшення умов праці і її оплати, гарантування населенню соціальних стандартів.

Вітчизняна змішана економічна система в період трансформації суспільно-політичного ладу не змогла запропонувати дієвого механізму забезпечення гарантій для прав і свобод працюючого населення, особливо у сільській місцевості на принципах соціальної справедливості, що призводить до відтоку робочої сили за рахунок найбільш економічно активних верств населення. Поряд із загальним збіднінням населення держава не приділила достатньо уваги створенню позитивного іміджу робітничих професій, забезпечення достатніх соціальних стандартів серед широких верств населення.

В результаті відбувається загострення соціального конфлікту між працівниками і крупним капіталом, поглиблюється розшарування на багатих і бідних, а прошарок середнього класу стає значно «тоншим» за рахунок активної міграції. Дрібні підприємці з одного боку мають можливість майже безкарно звільняти працівників, що згодні працювати навіть без офіційного працевлаштування, в умовах суттєвого безробіття вони здатні швидко знайти нових працівників з мінімальною оплатою праці. При цьому відчувається нестача кваліфікованих працівників, що змогли працевлаштуватися за кордоном. Особливо відчутно збільшується нерівність умов життя через хибну соціальну політику в частині забезпечення базових потреб громадян у сільській місцевості.

Особливо трагічним і нетиповим для розвинених економік є бідність серед власників земельних паїв, нащадків реформованих КСП, які мали б становити основу заможного прошарку сільського населення і формувати попит на ринку споживчих товарів і послуг.